

Izvršena samoubojstva u Hrvatskoj

Izvršena samoubojstva jedan su od vodećih uzroka smrti od ozljeda u Hrvatskoj.

Kroz godine bilježe se oscilacije u broju izvršenih samoubojstava, kao i u broju izvršenih samoubojstava prema broju stanovnika (stopa/100.000). Od 1999. godine prisutan je trend pada samoubojstava. U 1985. godini počinjeno je 1.050 samoubojstava (stopa 21,5/100.000). Podjednak, a ujedno i najveći broj samoubojstava registriran je 1987. i 1992. godine (1.153 slučajeve, stopa 24,1/100.000 i 1.156 slučajeve, stopa 24,2/100.000). Najmanje izvršenih samoubojstava registrirano je 1995. godine (930 slučajeve, stopa 19,4) te u razdoblju 2000.-2016. godine (926 slučajeve, stopa 20,9 2000. godine; 683 slučajeve, stopa 16,4/100.000 2016. godine). S obzirom na spol omjer samoubojstava muškaraca i žena kretao se u rasponu od 2,2 do 3,7:1.

Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava u Hrvatskoj, za sve dobi, i dob do 64 godine pokazuju oscilacije do 1997. godine, a od 1998. godine prisutan je kontinuirani pad stope (2014. godine stopa 14,0/100.000 za svu dob i 12,3/100.000 za dob do 64 godine). Za dob 65 i više godina stopa je, uz izrazitije oscilacije, također u znatnom opadanju od 1998. godine (2014. godine stopa 28,0/100.000). Među županijama Hrvatske prisutne su razlike u dobno-standardiziranim stopama. Županije primorskog dijela Hrvatske bilježe niže stope izvršenih samoubojstava od pojedinih županija kontinentalnog dijela.

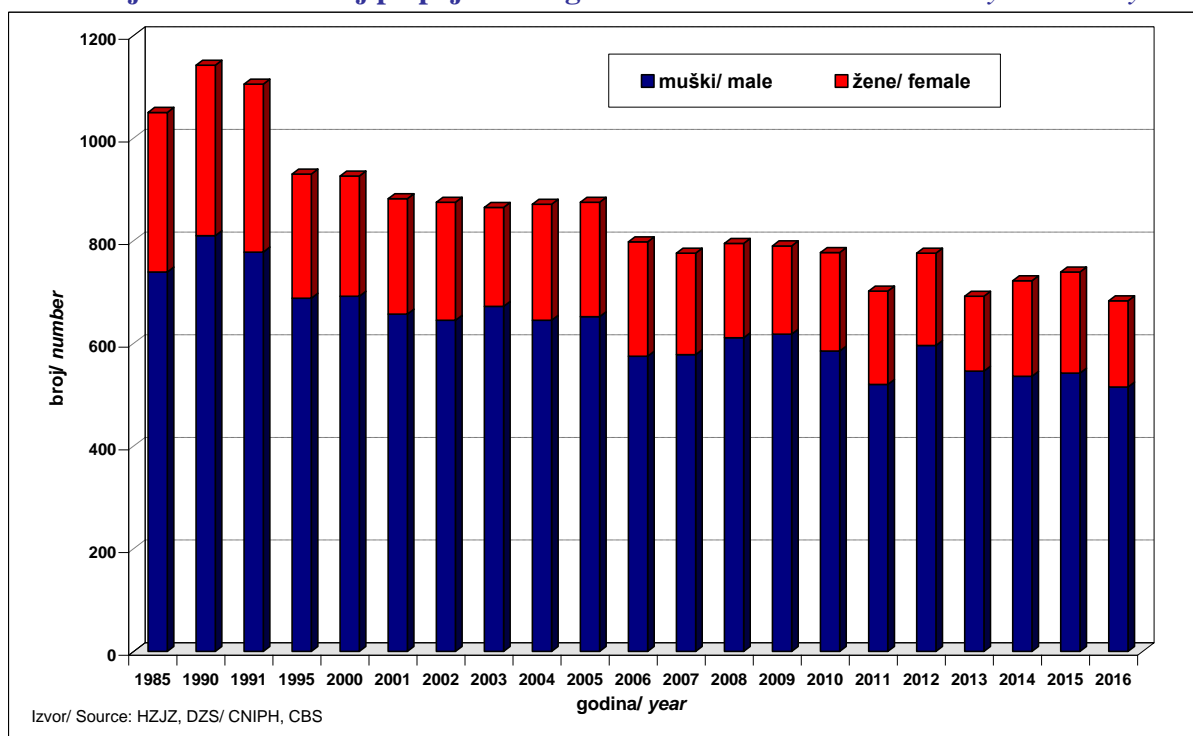
Stope smrtnosti zbog samoubojstava rastu s dobi. Također, prema dobi postoje razlike u trendovima kretanja stopa smoubojstava. Za dob do 14 godina stopa ne prelazi 1 slučaj na 100.000. U 2016. godini nije zabilježen niti jedan slučaj samoubojstva u toj dobi. U pojedinim godinama je u Hrvatskoj, kao i u mnogim zemljama bio zabilježen porast stope samoubojstava u dobi 15-19 godina, od 2000. godine nadalje bilježi se pad stope (2016. g. stopa 6,5). Za dob 20-49 godina stopa je do 2000. godine blaže oscilirala od kada je u padu (2016. g. stopa 12,8), a za dob 50-64 godine stopa je oscilirala do 2005. godine, od kada ima trend pada (2016. g. stopa 21,9). Za dob 65 i više godina stopa do 2000. godine izrazitije oscilira, a nadalje je prisutan pad stope (2016. g. stopa 32,3).

Najčešći način izvršenja samoubojstava u oba spola je vješanje. U ratnim i poratnim godinama znatno je porastao broj samoubojstava vatrenim oružjem, posebice u muškaraca. Iako je posljednjih godina broj samoubojstava vatrenim oružjem u padu, još uvijek je udio ovog načina počinjenja znatan te je 2016. godine iznosio 17,1% u ukupnom broju samoubojstava.

U odnosu na zemlje Europske unije Hrvatska bilježi za svu dob ukupno i dob do 64 godine više stope smrtnosti zbog samoubojstava od prosjeka stopa za zemlje EU članice prije svibnja 2004. te podjednake prosjeku stopa za zemlje EU članice od svibnja 2004. Za dob 65 i više godina Hrvatska bilježi više stope od prosjeka stopa za zemlje EU članice prije i poslije svibnja 2004.

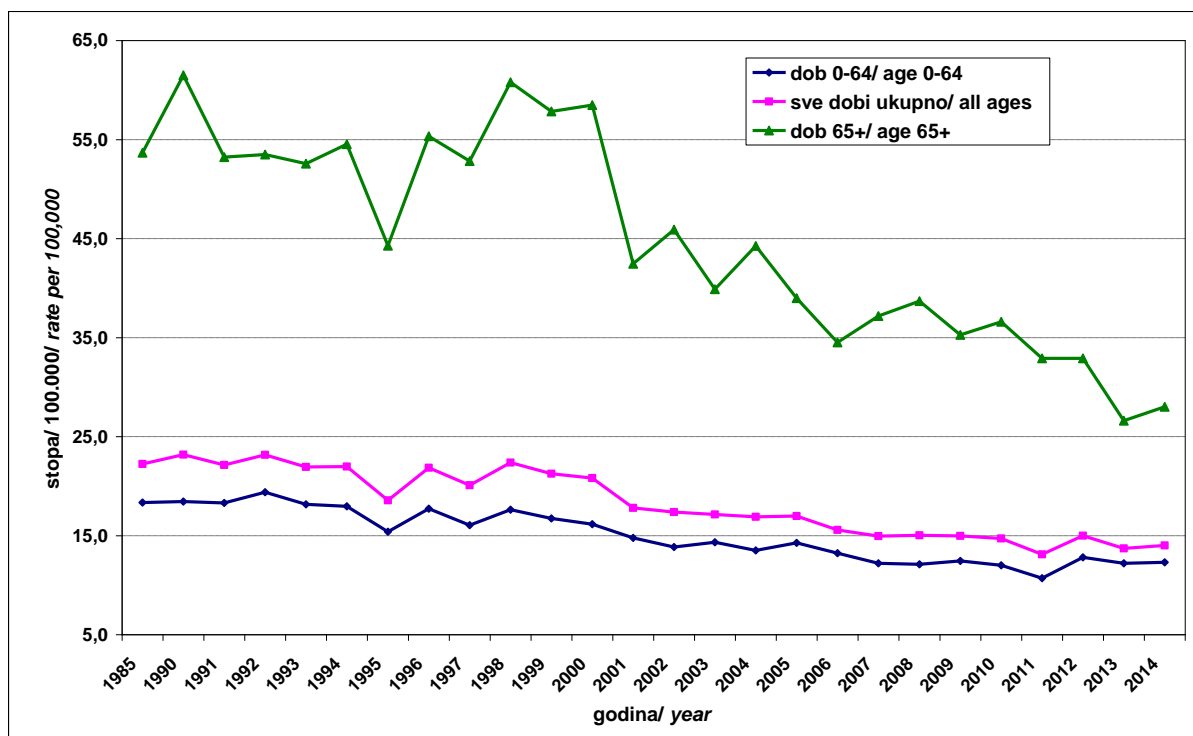
Slika/ Figure 1

Samoubojstva u Hrvatskoj po pojedinim godinama/ Suicides in Croatia by selected years

Slika/ Figure 2

Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava u Hrvatskoj, za sve dobi, dobi 0-64 i dobi 65+ godina, 1985. godine te u razdoblju 1990. - 2014. godine/ Age-standardized suicide rates for all age, age 0-64 and age 65+, Croatia 1985, and 1990 – 2014

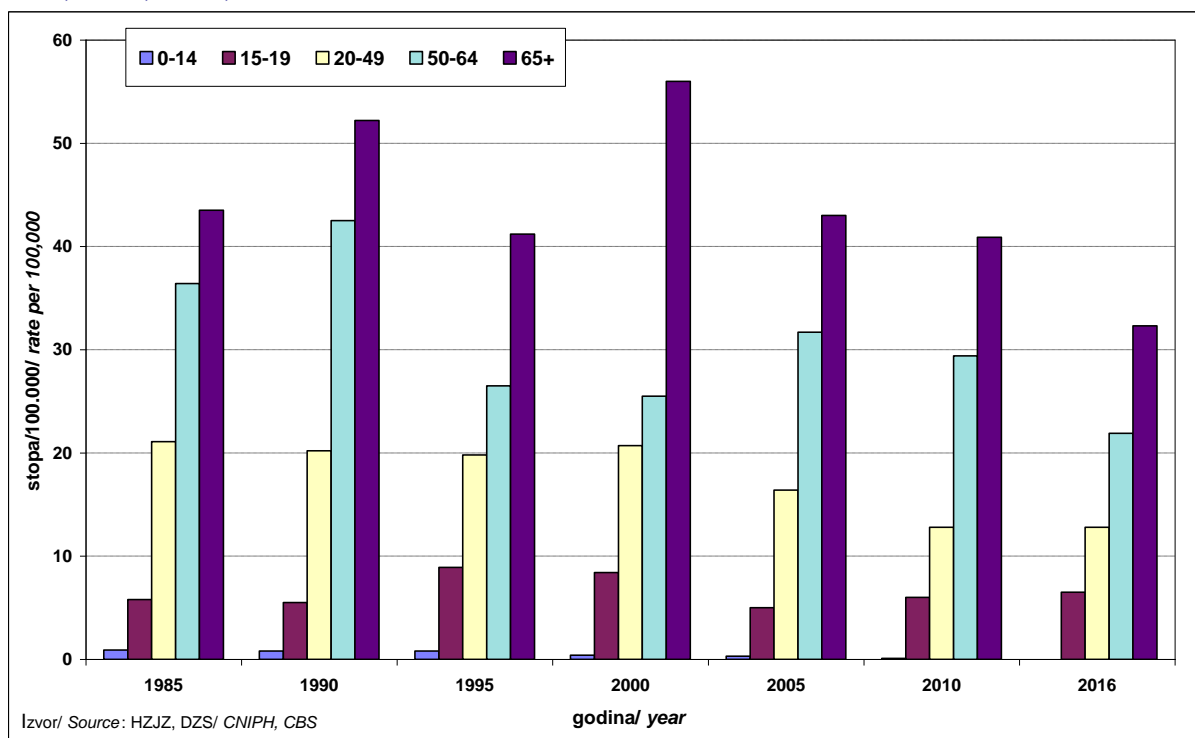

Izvor podataka/ Data source: WHO/Europe, HFA Database, July 2016

Obrada podataka/ Data analysis: HZJZ/ CNIPH

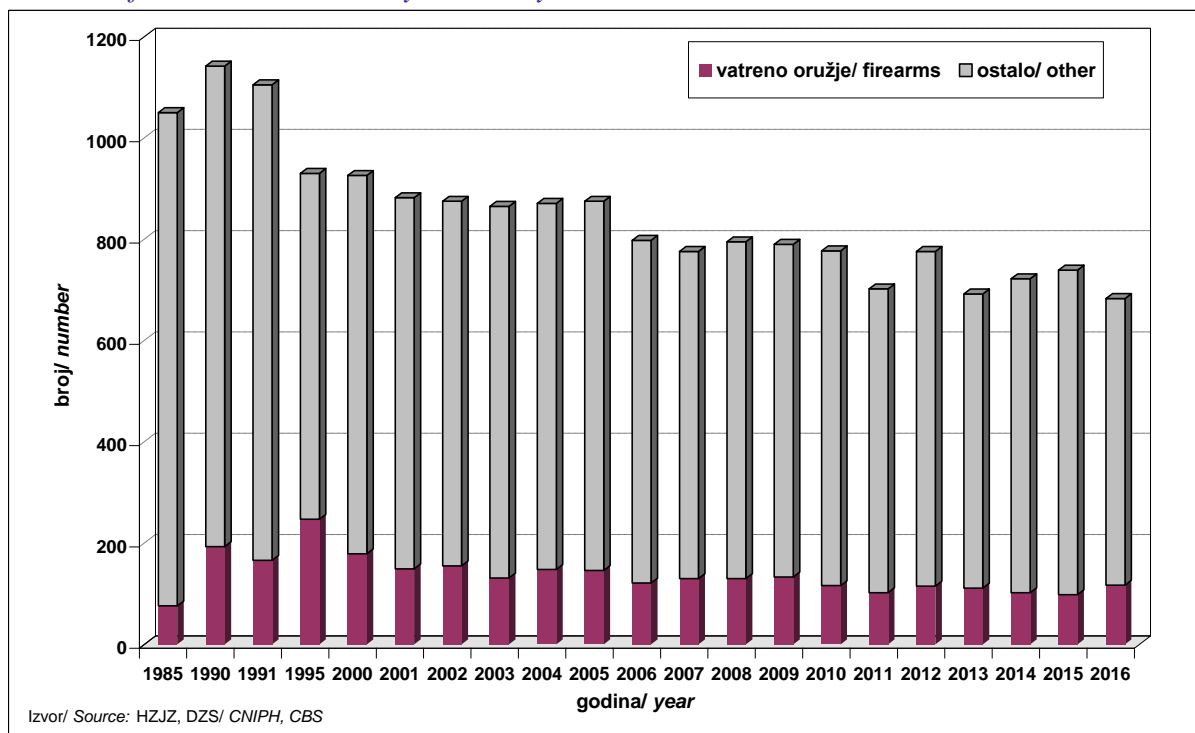
Slika/ Figure 3

Dobno-specifične stope smrtnosti zbog samoubojstava u Hrvatskoj 1985., 1990., 1995., 2000., 2005., 2010. i 2016. godine godinel/ Age-specific suicide rates, Croatia 1985, 1990, 1995, 2000, 2005, 2010 and 2016

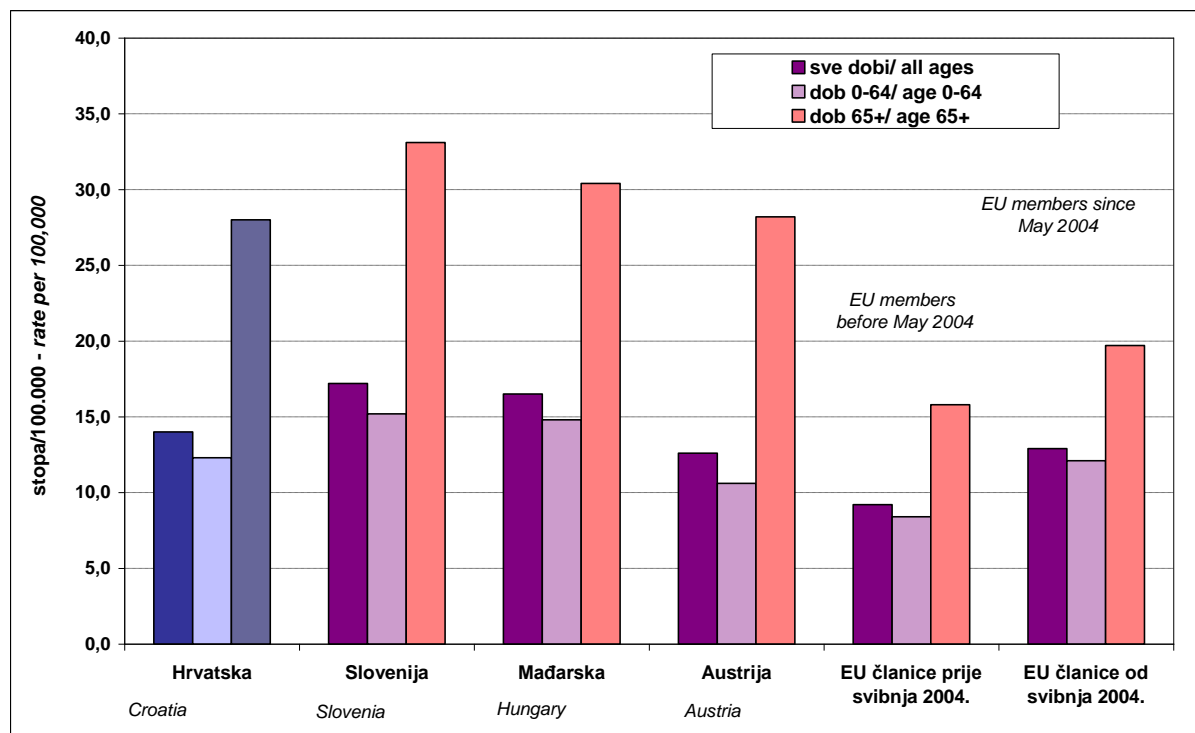
Slika/ Figure 4

Odnos samoubojstava počinjenih vatrenim oružjem i ostalih načina samoubojstava u Hrvatskoj po pojedinim godinama/ Ratio of suicides committed by firearms to other methods of suicide in Croatia by selected years

Slika/ Figure 5

Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava za sve dobi, dob 0-64 i dob 65+ godina po pojedinim zemljama Europe, zadnja dostupna godina/ Age-standardized suicide rates by individual European countries, all ages, age 0-64 and age 65+, Last available

Izvor podataka/ Data source: WHO/Europe, HFA Database, July 2016

Obrada podataka/ Data analysis: HZJZ/ CNIPH